

Mathijs Harmsen schrijft met 'de Pen'

Myrthe Ubels vroeg me in de vorige editie van *de Pen*: "Is de wereld nog te redden?"

Om maar gelijk antwoord te geven: "Ja! Maar wat versta je onder redden?"

Misschien goed om heel even te vermelden dat ik me dagelijks bezighoud met het maken van mondiale toekomstscenario's. Deze zijn vooral gericht op klimaatbeleid, maar ook op energiesystemen, landgebruik, industrie, voedselproductie, gezondheid en biodiversiteit. Wij noemen onze scenario's ook wel projecties, maar onder geen beding voorspellingen, omdat we als mensheid door de onze keuzes deels kunnen bepalen welk scenario realiteit wordt. Dat is tegelijkertijd een wat laffe uitweg die aardig wat van de grote onzekerheden verbloemt. Dus laat ik me hier een keer juist wél aan een voorspelling wagen. Ik hoop dat ik het mis heb, want it's not pretty.

Ik denk dat we halfbakken, en vooral veel te laat iets doen aan klimaatverandering, ontbossing, stroperij, overbevissing, vervuiling en verzuring van de wereldzeeën (als je koraalriffen wilt zien, doe het nu). Als we over een jaar of 20 á 30 echt serieus actie gaan ondernemen denk ik dat we ook in een korte tijd wel veel kunnen doen (de put kan heel efficiënt gedempt worden), maar dan is het voor veel ecosystemen al te laat. We roeien misschien wel de helft van alle soorten uit.

Tot zo ver het hele slechte nieuws, want wie deze 6e massa-extinctie niet zo'n probleem vindt heeft volgens mij nog genoeg om positief over te zijn. Voor de duidelijkheid, ik vind het een ongekende schande en getuigen van arrogantie en enorme kortzichtigheid. Misschien dat we hier nog miljoenen jaren rondhangen en we vernietigen in 100 jaar onnodig een groot deel van de meest geavanceerde, intrigerende en prachtige fenomenen die we voorlopig (ooit?) zullen tegenkomen, en zeker (nog) niet kunnen evenaren.

Maar goed, ik ben dus niet zo bang over de toekomst van de mensheid. Honger en ziektes worden langzaam verder uitgebannen, luchtvervuiling wordt verminderd, de wereldeconomie groeit gestaag door. In de verdere toekomst zullen biomedische wetenschappen, kunstmatige intelligentie en andere technologieën onbegrensde mogelijkheden bieden. Ik denk dat we in principe wel afkunnen met veel minder biodiversiteit en meer monoculturen, al is er een klein risico dat onze milieu-impacts eindigen in een catastrofale apotheose waar miljarden mensen last van hebben. Al zou die kans miniem zijn, dan nog rechtvaardigt dat ambitieuze maatregelen om dit tegen te gaan, aangezien de kosten astronomisch zouden zijn. Dit argument is niet van mij, maar van Harvard econoom Martin Weitzman met zijn "dismal theorem". Ik zou alleen nog verder willen gaan. Volgens mij is er zelfs een redelijke kans dat we door onze onomkeerbare impacts nu het geluk van de komende duizenden generaties een klein beetje verminderen, al is het alleen maar vanwege een miljoen jaar durend schuldgevoel. Alleen dat al rechtvaardigt een serieuze aanpak, laat staan de complexiteit van het leven. Verder ben ik overigens een optimist.

Nu iets luchtigers. Ik heb een vraag aan Jan Kowalczyk, die dagelijks zorgt dat onze persoonsgegevens veilig zijn: Welk (bizar) wetenschappelijk experiment zou je uitvoeren als geld en ethiek geen probleem zouden zijn?